

Бухгалтерський учет - неотъемлемая часть легального бизнеса

Как любое юридическое лицо фермерское или сельскохозяйственное предприятие обязано вести бухгалтерский учет своей деятельности и отчитываться перед соответствующими органами. Главным законодательным документом, определяющим принципы ведения бухучета и составления финансовой отчетности, является Закон Украины "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні від 16.07.99 № 996-ХІV, с изменениями и дополнениями. Сегодня об этой важной составляющей любого, а особенно сельскохозяйственного бизнеса вместе с Алексеем Афанасьевичем Вадатурским рассказывает главный бухгалтер Светлана Александровна Шулика и помощник генерального директора по финансовой безопасности ООО СП "НИБУЛОН" Людмила Васильевна Назарова.

Естественно, что каждый руководитель фермерского хозяйства должен иметь бухгалтера и, желательно, - экономиста. Если в силу каких-либо причин это сложно сделать в одиночку, то можно скооперироваться по территориальному признаку с соседями и найти грамотного специалиста по ведению бухучета из числа тех, кто в прошлом работала бухгалтером в сельхозпредприятии. Если несколько небольших хозяйств объединятся вместе, им будет по силам оплачивать услуги грамотного специалиста-бухгалтера. Главное, чтобы объем его работы позволял управляться с бухгалтерией каждого из производителей. В мире практикуются услуги специализированных бухгалтерских фирм, которые занимаются ведением финансовой документации и нескольких клиентов одновременно. Конечно, при условии соблюдения коммерческой тайны и юридической ответственности. В Украине, и, в частности, в Николаеве тоже появились аналогичные конторы или отдельные бухгалтера - экономисты. Для ведения такой работы не обязательно проживать по месту "прописки" сельхозпредприятия. Современные технологии позволяют работать в телефонном режиме плюс электронная почта Интернета. Главное, по словам Людмилы Назаро-

вой, - "заключить с такими лицами или фирмами договор на ведение бухучета и финансовой отчетности, который предусматривает определенные обязанности обеих сторон. И тогда такие юридические лица наравне с директором предприятия несут ответственность, как административную, так и юридическую. В общем, проблемы с бухгалтерским учетом и налоговой отчетностью решить несложно. Главное, чтобы было желание ведения легального, прозрачного, аграрного бизнеса. А без помощи профессионального грамотного бухгалтера в современных условиях рыночной экономики руководителю сельхозпредприятия любого уровня обойтись невозможно.

Если говорить о бухгалтерских кадрах, особенно молодых, то главный бухгалтер "НИБУЛОНА", Светлана Шулика особо отмечает хорошую профессиональную подготовку выпускников финансово-экономических факультетов Николаевского аграрного университета и ЧГУ им. П. Могили. А вообще бухгалтеры готовят многие высшие и средние специальные учреждения, в том числе и сельскохозяйственного профиля. Проблема в том, что сегодня они маловостребованы, т.к. потребности сельхозбизнеса в ведении легальной финансовой документации растут очень медленно. Финансовые специалисты компании "НИБУЛОН" считают, что чем больше работы для молодых кадров появится на селе, тем больше причин у них будет ехать работать в районы области, и тем больше пользы они смогут принести для развития отечественного АПК.

Генеральный директор ООО СП "НИБУЛОН" Алексей Вадатурский считает, что в каждом районе должны работать комплексные комиссии, состоящие из представителей райуправлений сельского хозяйства, налоговой инспекции, КРУ, управлений земельных ресурсов, Пенсионного фонда и других служб. Эти комиссии и окажут помощь в становлении новых предприятий, и проконтролируют правильность ведения всей документации, в т.ч. и бухгалтерской. С их помощью можно будет провести во всех населенных пунктах инвентаризацию

земель, в т.ч. "земель запаса"; добиться их использования и арендной оплаты в размере не ниже 3-4% стоимости самого участка. Алексей Вадатурский против предоставления финансовой помощи тем хозяйствам, которые не прошли инвентаризации в качестве субъектов хозяйственной деятельности, работающих на земле. Если комиссия установит, что хозяйство работает нелегально и пытается уйти от налогов, помощи от государства оно получать не должно.

А установить насколько честно работает сельхозпредприятие не сложно. Нужно знать каждого собственника земли или арендатора. Перед началом уборки урожая необходимо провести анализ ориентировочного валового сбора зерна, и потом сравнить с данными при реализации сельхозпродукции.

Если же объем реального урожая резко отличается от предполагаемого, такие предприятия нужно просто лишать права на дотации, льготы, субсидии от государства. Чтобы не лишиться льгот и дотаций, сельхозпроизводитель будет заинтересован в легальной реализации урожая.

При условии такой схемы работы, в цепочке сельхозпроизводитель-потребитель - будет меньше посредников, а значит, - и выше доход. Но это возможно только при условии правильного ведения финансовой документации. А сегодня зерно иногда продается за 500-600 гривен, а это значит, что между производителем и конечным потребителем "работают" 4-5 посредников.

затраты слишком высоки, можно заработать позабыться о надежных оптовых покупателях. Тем более, что крупные экспортеры заинтересованы в легальной сельхозпродукции. Многие до сих пор реализуют зерновую продукцию за наличный расчет, без оформления надлежащих документов и ведения бухгалтерского учета. При выявлении такого сельхозпроизводителя в числе поставщиков, компания-экспортер лишается возмещения НДС от государства, а значит, несет дополнительные расходы. Чтобы избежать таких обвинений в фиктивном возмещении НДС, они содержат многочисленные юридические службы, службы финансовой безопасности и тому подобное. И, естественно, чтобы оправдать все понесенные затраты и избежать подобных случаев, они увеличивают разницу между ценой закупки и ценой экспорта конечному потребителю. Таким образом, закупочная цена становится ниже, то есть, наносит убытки аграриям-производителям.

Алексей Вадатурский считает, что нельзя продавать зерно прямо от комбайна. Перед уборкой на всех полях сельхозпредприятия нужно провести своеобразную ревизию: определить качество, ориентировочный валовой сбор будущего урожая, предусмотреть условия хранения и реализации. Помощь в определении качества зернопродукции могут оказать на любом хлебоприемном предприятии. А СП "НИБУЛОН" даже практикует выезды на места со своими специалистами-лаборантами, которые отбирают пробы и в лабораторных условиях проводят необходимые исследования. Алексей Афанасьевич предупреждает, что нельзя доверять тем оптовикам, которые предлагают дешевокупить весь урожай и при этом не интересуются его качеством. Это приведет только к уменьшению доходов сельхозпроизводителей. Кстати, услуги по определению качества зерновой продукции оказываются перерегулярный терминал компании "НИБУЛОН", расположенный на территории ЧЭС3. А чтобы не было расхождений в качестве зерна, определенное в лабораторных условиях, с фактическим качеством зерна, хранящегося на элеваторе или в поле, необходимо

Продолжение темы

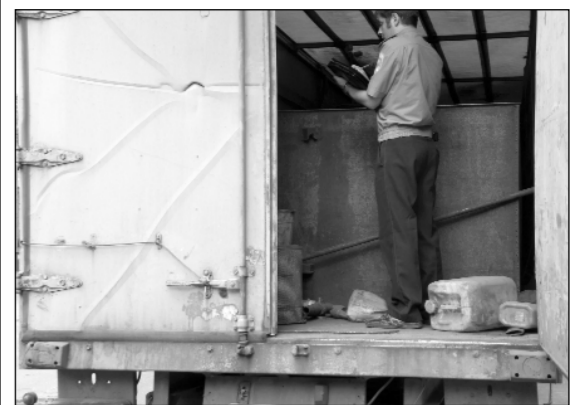
правильно провести отбор образцов. Правила отбора образцов можно узнать на элеваторе или на хлебоприемных пунктах. Эти данные лабораторных исследований очень важны для компаний-экспортеров. Потому что, зная качество зерна, которое в ближайшее время они получат, легче прогнозировать цены на реализацию этого урожая. Даже сортировать зерно согласно его качеству проще. Это сократит и простои автотранспорта, и потери сельхозпроизводителей. Все предприятия СП "НИБУЛОН" оснащены первоклассным импортным оборудованием, которое быстро и безошибочно определяет качество поступающего к ним зерна. На сайте компании по адресу www.nibulon.com или по телефону (0512) 58-04-02 можно получить информацию о требованиях к качеству зерна или о его стоимости.

Министерство аграрной политики Украины в июле 2001 года разработало и утвердило специальные Методические рекомендации по организации и ведению бухгалтерского учета в сельских (фермерских) хозяйствах, с которыми также можно ознакомиться на сайте компании "НИБУЛОН".

По мнению Алексея Вадатурского, хозяйства, работающие нелегально, теряют до 30% доходов. А главное, это отражается на социальной защищенности сотрудников, которые официально получают только минимальную зарплату, а все остальное - в конвертах. Естественно, что это отразится в будущем на размере их пенсии. Опыт СП "НИБУЛОН" и других аналогичных сельхозкомпаний доказывает, что агропредприятия, работающие легально, могут обеспечить себе прибыль. А выбор каждый делает сам для себя.

Виктория ГОНОРАЦКА
Продолжение следует. Тема следующей статьи: Детенизация и развитие украинского зернового рынка.

Ждем ваших вопросов. Просим указывать свои координаты. Ответам на вопросы читателей будет посвящена отдельная публикация в "РГ".

Триває війна зі... спиртом

Алкоголь... Як багато вже про нього було сказано й як вже давно суспільство бореться з цим пагубною звичкою, яка чорною пеленою застилає очі всім, хто його споживає. Звідси й тріпляються дорожно-транспортні пригоди з вини п'яних водіїв, або ж люди помирають від надмірного вживання оковиті. Попри це, є багато людей, які намагаються якомога швидше заробити "легкі" гроші ціною життя іншого, ризикуючи під відомою маркою алкоголю неякісний спирт. Однак не всім це вдається, адже співробітники Державтоінспекції ефективно продовжують "війну зі спиртом" і виявляють незаконне перевезення алкоголю, рятуючи таким чином чийсь життя.

Так, 13 червня близько 13.00 на автодорозі Ульянівка-Миколаїв, неподалік від обласного центру, нарядом Коблівської роти ДПС УДАІ УМВС України в Миколаївській області було зупинено автомобіль "Вольво" з наліпвеною "Шмітц", за кермом якого був 30-річний мешканець Києва. Під час перевірки документів було з'ясовано, що чоловік нібито перевозив з Вінниці до Сімферополя яблучний концентрат. Проте інспектори ДПС збентежило те, що від вантажівки тнуло алкоголем... Воно й не дивно, адже в автомобілі замість концентрату до Криму "іхало" без будь-яких документів 20000 літрів спирту. Тож водія разом з вантажем було доставлено до Центральної райвідділу міліції для подальшого з'ясування всіх обставин.

І це не поодинокі факти виявлення співробітниками ДАІ незаконного перевезення алкогольних напоїв. Тільки в цьому році Коблівською роту ДПС УДАІ УМВС України в Миколаївській області було припинено 10 подібних фактів.

Ольга НОВОХАТСЬКА,
інспектор СЗГ УДАІ УМВС України в Миколаївській області

Державна служба з карантину рослин України

БІЛИК Анатолій Григорович - начальник Головної державної інспекції з карантину рослин України - головний державний інспектор з карантину рослин України, кандидат сільськогосподарських наук, заслужений працівник сільського господарства України.

Щорічне збільшення об'ємів імпорту і транзиту продуктів рослинного походження, особливо із країн, які маловивчені у карантинному відношенні, створює постійну загрозу ввезення на територію України нових адвентивних видів шкідників, хвороб рослин і бур'янів. Своєчасно виявити і перешкодити їх проникненню та розповсюдженню на території країни - головне завдання Державної служби з карантину рослин України.

Історія розвитку карантинної служби бере свій початок ще з першої половини 19 століття. Після розпаду СРСР, у 1991 р., Служба карантину рослин України перейшла під юрисдикцію Мін аграрнопрод. Офіційна дата створення Національної служби з карантину рослин України - 30 червня 1993 р., у цей день Верховна Рада України прийняла Закон України "Про карантин рослин".

В основу діяльності Державної служби з карантину рослин України входить:
- охорона території України від занесення карантинних організмів;
- виявлення, локалізація і ліквідація карантинних організмів;
- запобігання проникненню карантинних організмів з карантинної зони до регіонів України, де вони відсутні;
- здійснення державного контролю за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин при виробничих, заготовчих, вивезенні, ввезенні, транспортних, зберіганнях, перевезенні, реалізації та використанні рослин і продуктів рослинного походження.

З 1994 р. Україна є членом Європейської та Середземноморської організацій з карантину та захисту рослин (ЄОКЗР), а у 2006 р. - приєдналася до Міжнародної конвенції захисту рослин (МКЗР). З моменту вступу до ЄОКЗР та МКЗР Україна активно бере участь у роботі зазначених організацій. Міжнародна діяльність нашої держави в галузі карантину рослин спрямована на поступову гармонізацію українського фітосанітарного законодавства у відповідності до міжнародних норм у галузі карантину рослин, обмін інформацією, координація діяльності тощо.

кації стосовно невідповідності і екстремної дії".

З метою розширення доступу української сільськогосподарської продукції на ринки держав-членів ЄС, фітосанітарною службою України виконуються дії щодо розробки і підписання міжнародних двосторонніх угод стосовно співробітництва у сфері карантину і захисту рослин між Україною і країнами Єврозону.

На даний час Україна уклала двосторонні угоди в галузі карантину рослин з 17 країнами: Росія, Білорусь, Молдова, Литва, Грузія, Узбекистан, Азербайджан, Польща, Болгарія, Канада, Нідерланди, Чехія, Словаччина, Угорщина, Монголія, Лівія, Киргизстан. З 29 країнами такі угоди перебувають у стадії погодження: Єгипет, Йорданія, Македонія, ОАЕ, Китай та інші. Ці угоди дозволяють скоротити до мінімуму ризик взаємного ввезення шкідливих для рослин організмів.

Охорона території і рослинних ресурсів кожної країни від занесення та розповсюдження карантинних шкідливих організмів може бути успішно вирішена за умовою координації зусиль цілого ряду країн - торговельних партнерів.

Необхідно зазначити, що міжнародне співробітництво Державної служби з карантину рослин України з національними службами в галузі карантину і захисту рослин сприяє вирішенню багатьох проблем і більш ефективного здійснення карантинних заходів, спрямованих на попередження ввезення і розповсюдження карантинних і інших небезпечних організмів.

У зв'язку зі вступом до СОТ і тривалими євроінтеграційними процесами в Україні, Державна служба з карантину рослин проводить гармонізацію фітосанітарних процедур за допомогою реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги.

На початку 2008 р. свою роботу розпочав голландський проєкт технічної допомоги G2G "Підтримка ефективного розвитку фітосанітарного регулювання в Україні у відповідності до європейського законодавства". Мета проєкту полягає у сприянні створенню відповідних умов для ефективного розвитку карантинної служби, подальшій гармонізації українського законодавства до європейських вимог і активізації співробітництва між Україною і Голландією у галузі фітосанітарії. В рамках зазначеного проєкту відбулися зустрічі голландських експертів Служби захисту рослин Голландії з українськими спеціалістами. З метою обміну досвідом проведені навчальні семінари по інспектуванню імпортованих вантажів з рослинами і продуктами рослинного походження та проведеному аналізу фітосанітарного ризику у відповідності до вимог міжнародних стандартів і Директиви 2000/29/ЄС. Крім того, на початку квітня 2009 р. українські спеціалісти взяли участь у навчальних семінарах у Нідерландах з питань фітосанітарного інспектування і діагностики.

Крім того, з метою подолання мовних перешкод під час спілкування з іноземними колегами, керівництво Укрголовдерж карантину вирішило проводити курси вивчення англійської мови для спеціалістів Державної служби з карантину рослин України. Так, з 2008 р. в Укрголовдерж карантину і у всіх обласних інспекціях з карантину рослин проводяться курси вивчення англійської мови.

З метою попередження ввезення в Україну карантинних та інших небезпечних організмів, на державному кордоні створені та функціонують прикордонні пункти з карантину рослин (ПКР), через які ввозяться насіння, рослини і продукти рослинного походження. Такі пункти створені у морських та річкових портах, на прикордонних залізничних станціях, аеропортах і автостанціях, аеропортах і міжнародних поштамтах. Після розпаду СРСР виникли нові державні кордони з колишніми союзними республіками, на яких необхідно було створити та облаштувати пункти з карантину рослин: з Росією, Молдовою, Білорусією. На сьогодні в Україні функціонують більше 170 прикордонних пунктів з карантину рослин.

Щодо обсягів роботи карантинної служби свідчать такі цифри. За 2008 р. до України було завезено та інспектовано 2,3 млн. тонн імпортирних рослин і продуктів рослинного походження, які надійшли із 87 країн світу. При цьому у пунктах пропуску на державному кордоні виявлено 9 видів карантинних організмів у 194 випадках. Крім того, у пунктах пропуску на державному кордоні доглянуто 6 млн. тонн транзитних вантажів, у яких було виявлено 4 види карантинних організмів у 110 випадках.

Найбільш заражена карантинними організмами продукція надійшла із Єгипту, Туреччини, Угорщини, Сирії, Греції, Молдови та інших країн.

За останні роки із країни-імпортера Україна перетворилася у країну-експортера, що, в свою чергу, підвищило її відповідальність і імідж на міжнародному ринку. За 2008 р. у пунктах пропуску на державному кордоні доглянуто 24 млн. тонн експортних вантажів, у яких виявлено 3 види карантинних організмів, обмежено розповсюдження на території України у 437 випадках.

З початку маркетингового року експортовано зернових та олійних культур понад 27 млн. тонн, у тому числі пшениці - 12,2 млн. тонн, ячменю - 6,2 млн. тонн, кукурудзи - 5,2 млн. тонн, ріпаку - 2,5 млн. тонн, сої - 273 тис. тонн, соняшника - 645 тис. тонн. Крім того, перевезено транзитом через територію України з подальшим реекспортом майже 2,5 млн. тонн зернових культур.

Важливим етапом у розвитку Державної служби з карантину рослин України є підвищення кваліфікації інспекторів та навчання спеціалістів лабораторії. Так, у 2008 р. 238 осіб пройшли курси підвищення кваліфікації на базі інституту післядипломної освіти Національного університету біоресурсів і природокористування (м. Київ) та Харківського національного аграрного університету.

Протягом 2008 р. на базі зональних карантинних лабораторій України пройшов стажування 81 спеціаліст карантинних лабораторій за напрямками: ентомологія, мікологія, фітогенітологія, герпетологія, а також завідувачі карантинних лабораторій.

Організоване і проведено стажування бактеріологів карантинних лабораторій на базі Закарпатського територіального центру карантину рослин ІЗР УААН.

Значна робота проводиться з метою посилення ролі карантинних лабораторій. Це пов'язано із збільшенням обсягів імпорту і експорту рослин і продуктів рослинного походження, розширенням географії країн - постачальників, появою нових карантинних організмів. Якщо декілька років тому в Україні існувало 6 зо-

нальних карантинних лабораторій (крім Центральної науково-дослідної карантинної лабораторії) і 2 обласних, то сьогодні додатково створені і працюють ще 17 обласних і 6 міських карантинних лабораторій.

Також хоча зауважити, що важливим завданням для Державної служби з карантину рослин України сьогодні є покращення аналітичних і діагностичних можливостей карантинних лабораторій, оснащення їх сучасним лабораторним обладнанням, підвищення професійного рівня спеціалістів і на перспективу проведення міжнародної атестації лабораторій у відповідності до міжнародних вимог.

Саме тому Укрголовдерж карантинному за підтримки Міністерства аграрної політики України було прийнято стратегічне рішення щодо будівництва нового сучасного приміщення Центральної науково-дослідної лабораторії і теплиці, яке розпочало у липні 2008 р.

У зв'язку з цим для нас зараз важливі питання, які стосуються поліпшення роботи карантинних лабораторій, особливо впровадження нових сучасних методів діагностики.

На сьогодні серед проблемних питань карантинної служби - технічне забезпечення лабораторій, прикордонних і міжрайонних пунктів на сучасному технологічному рівні. Проводиться активна робота щодо створення єдиної комп'ютерної мережі, що дозволяє значно збільшити швидкість збору необхідної інформації, доступ до неї і можливості її використання.

Великий обсяг робіт виконують спеціалісти міжрайонних пунктів з карантину рослин. Тільки протягом 2008 р. для встановлення фітосанітарного стану території держави обстежено 4,2 млн. га. Небезпечне розповсюдження набуває карантинний організм амброзія польового. Площа засмічення карантинним бур'яном за останні 5 років збільшилась вдвічі.

Починаючи з 1993 р. постійно здійснюється моніторинг посівів кукурудзи для виявлення західного кукурудзяного жука. У 2001 р. за допомогою феромонних напасток уперше відловили імаго самців у 2-х районах Закарпатської області на відстані 1-15 км від кордону з Угорщиною і Румунією. У 2003 р. на території Закарпатської області західний кукурудзяний жук був виявлений на площі 1,7 тис. га, яка протягом 2004 р. збільшилась майже вдвічі і на 1 січня 2005 р. становила 2,8 тис. га. Станом на 1 січня 2009 р. шкідник розповсюджений у 30 районах, у 4-х областях України (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська та Тернопільська) на загальній площі 15 тис. 563 га. Таке стрімке розповсюдження західного кукурудзяного жука по території України і в Європі в цілому свідчить про можливість цього шкідника перелітати на відстань до 40 км за один вегетаційний період. Спеціалісти областей, де розповсюджений шкідник, а також прикордонних з ними областей проводять ретельний догляд вантажів і транспортних засобів на ПКР, а також здійснюють постійний нагляд за посівами кукурудзи із застосуванням феромонних напасток.

З метою удосконалення існуючих і використання нових, науково-обґрунтованих методів і технологій виявлення, ідентифікації, локалізації та ліквідації карантинних організмів, система органів Державної служби з карантину рослин Укра-

їни співпрацює з науково-дослідними організаціями.

Хотів би наголосити, що за підтримки Державної служби з карантину рослин України на базі української науково-дослідної станції з карантину рослин УААН у жовтні 2008 р. у м. Чернівці відбулася "Європейська фітосанітарна конференція по картоплі та інших продовольчих культурах". Актуальність теми конференції викликала настільки велику зацікавленість як у представників фітосанітарних служб світу, так і у вчених, що у роботі цієї конференції взяли участь близько 200 осіб із 30 країн світу. Спеціалісти Головної державної інспекції України представили доповіді і взяли безпосередню участь у цій конференції.

Важливою ланкою у фітосанітарному законодавстві є "Перелік регульованих шкідливих організмів для України", який, за необхідності, може поновлюватися і покращуватися.

Складання переліку пов'язано з проведенням аналізу різноманітної інформації з біології, систематики, географічного розповсюдження, шкідливості, економічного значення, можливості ввезення, методики виявлення, ідентифікації і т.д. Таким чином, оцінка карантинного значення відсутніх на території України шкідливих організмів при імпорті рослин і продуктів рослинного походження достатньо складна і потребує наявності інформації відносно їх розповсюдження у країнах світу, шкідливості, біологічних особливостей (кількість поколінь, гідротермічні кордони розвитку, біологічні та інші фактори обмеження їх чисельності тощо), можливості ввезення з рослинами та продуктами рослинного походження і т.д.

Не менш важливим у нових умовах є виконання міжнародних вимог по сертифікації рослин і продуктів рослинного походження при експорті, що передбачає наявність інформації про фітосанітарний стан території України, проведення встановлення карантинного стану рослинної продукції у відповідності до міжнародних стандартів і виконання фітосанітарних вимог країн-імпортерів.

Усе це потребує організаційних рішень і наукового обґрунтування карантинних заходів щодо охорони території України від ввезення і розповсюдження економічно небезпечних карантинних шкідливих організмів. У зв'язку з цим, у першу чергу, необхідно відповісти матеріально-технічне забезпечення карантинної служби, створення національного комп'ютерного банку даних та програм аналізу природно-кліматичних, тропічних та інших факторів у початковій стадії виникнення адвентивних видів і їх відповідності для території України.

Ми повністю усвідомлюємо, що маємо виконати ще більший обсяг роботи, що сьогодні основний наголос потрібно зробити на розвиток та модернізацію карантинних лабораторій, тому що тільки своєчасна і точна діагностика з подальшою ідентифікацією карантинних організмів дає можливістьчасно здійснити необхідні карантинні заходи.

Крок за кроком Державна служба з карантину рослин України наближується до максимально ефективного організації роботи з фітосанітарії відповідно до міжнародних стандартів.

Яку нішу Державна служба з карантину рослин України посяде у системі фітосанітарних служб світу, залежить тільки від нас.